

# BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen  
verschijnt eens in de veertien dagen

## Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk;  
Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R.  
Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D.  
Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Slie-  
drecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Cen-  
trum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

## Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,  
Meerkerk. Telefoon 01837-357

## Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den  
Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de  
administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen  
aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar.  
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor  
Canada 5 dollar per jaar.  
Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

## JOHANNES' BLIJDSCHAP

### MEDITATIE

Johannes is een oud man geworden. Hij schrijft een brief, een particuliere brief aan Gaius. Dit is de kleinste brief in de bijbel. Wie deze Gaius geweest is, is niet met zekerheid te zeggen. Johannes prijst hem en wenst hem toe, dat hij welvaart en gezond is (2) gelijk zijn ziel welvaart. Daaruit blijkt, dat Gaius een gezonde ziel had, gezond in het geloof in de Heere Jezus Christus. Zo zijn er niet veel meer in onze beginselloze en twist-zieke dagen.

Gaius kreeg ook een goed getuigenis van anderen. Want Johannes had broeders gesproken (3) die van zijn waarheid en zijn wandelen in de waarheid getuigenis aflegden.

Leer en leven waren dus in het leven van deze Gaius met elkander in overeenstemming.

Dat getuigde Gaius niet van zichzelf. Dat zou ook niet voor hem pleiten. Doch anderen getuigden dit van hem. Het was aan hem te zien dat hij een christen was. Geen praatchristen maar een daadchristen. Er zijn helaas zoveel praat-christenen, die wel praten over Christus en de christelijke godsdienst – om het zo maar zo wijsd mogelijk te zeggen – doch die nog nooit Jacobus hebben verstaan, die in zijn brief schrijft: Toon mij uw geloof uit uwe werken en ik zal uit de werken mijn geloof tonen. Nu, dat deed deze Gaius. Doet gij dat ook?

Johannes is daar zeer verblijd over. Hij schrijft daarom: Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijne kinderen in de waarheid wandelen. Met „mijne kinderen” bedoelde Johannes Gaius en al degenen die met hem een even dierbaar geloof deelachtig waren, en daar ook naar leefden. Johannes noemt hen zijn geestelijke kinderen. Dit kon hij doen, omdat hij zoveel ouder was en voor hen als een vader was.

Hij mocht gerekend worden te zijn een man en vader in Christus, in de volle zin des woords.

Hij dan spreekt zijn blijdschap uit over het wandelen in de waarheid, van zijne kinderen. Dat was zijn grootste blijdschap. Daaruit blijkt de liefde van Johannes tot de waarheid, zoals deze in Christus Jezus was tot openbaring gekomen. Die van Zichzelf getuigde: Ik ben de waarheid. – en zoals deze ook door Jezus was gepredikt, n.l. het wandelen in de geboden des Heeren. Ik geloof, dat ik het het meest eenvoudig zó zeg, dat het Beeld van Christus in deze gelovigen, geestelijke kinderen van Johannes, tot openbaring kwam.

Dat is een echt bijbels kenmerk van een gelovige. Want de echte gelovigen worden in de wedergeboorte de Beelde des Zoons gelijkvormig gemaakt. Dat kan dan ook in de praktijk van het leven niet verborgen blijven. Het is onmogelijk, dat hij, die tot God bekeerd is, dit niet in de vruchten openbaart.

*„Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen.” 3 Joh. : 4*

Zou Johannes zo ook aan ons kunnen schrijven, gelijk hij dit aan Gaius gedaan heeft? M.a.w. geldt ook van ons, dat wij in de waarheid wandelen? Dat is dus nog wat anders dan over de waarheid praten, of de waarheid preken. Want dat kan er allemaal nog zijn, zonder dat men in de waarheid wandelt. Velen toch die praten over de waarheid of preken uit de waarheid, wandelen in de zonde en in de ijdelheden van dit leven. Daar hebben ze hun vermaak in. Als dit zo is bij u, dan wandelt ge in feite in de leugen. Gij meent, dat het wel met u staat, omdat u vóór de waarheid bent, doch de waarheid is niet vóór u, maar tegen u. Want de waarheid zegt, dat wie de zonde doet, die is een dienstknecht der zonde. En een dienstknecht der zonde ontvangt het loon der zonde: DE bezoldiging der zonde is de dood.

Om in de waarheid te wandelen, moet men uit de waarheid zijn. Men moet daarvoor uit God geboren zijn dan gaat men de waarheid liefkrijgen, ook al veroordeelt de waarheid ons. Men heeft dan de waarheid lief, omdat men God liefheeft. Men haat dan alles wat met de waarheid in strijd is, dat is de zonde. Men gaat dan ook de waarheid zoeken. Wat men liefheeft jaagt men na. Men gaat waar worden voor God. Dat wil men en niet anders. Men wordt dan ook schuldenaar voor God. Een zodanige schuldenaar, die zichzelf veroordeelt en nochtans pleit op de genade Gods, die in de waarheid zo rijk wordt uitgestald. Het wordt dan ook waarheid in de beleving, dat God degene, die zijn zonde belijdt en laat, ook de zonde vergeeft, en dat om Christus wil. Als daar iets van verstaan wordt door het geloof, dan kan het niet anders of men wil uit de liefde tot God en Christus in de waarheid wandelen. Dat is, naar Gods geboden wandelen, die heilig zijn en goed. Dat zijn de ware kinderen Gods. Bent u dat ook?

Ik ben wel geen Johannes, nochtans schrijf ik u ook: Ik heb geen meerdere blijdschap dan deze, dat ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen.

Welzalig zijn d'oprechten van gemoed,

Die ongeveinsd des Heeren wet betrachten.

Die Hij op 't spoor der Godsvrucht wandelen doet;

Welzalig, die bij dagen en bij nachten,

Gods wil bepeinst en Hem als 't hoogste Goed,  
Van harte zoekt met ingespannen krachten.

Ds. H. C. v. d. Ent

## MEER DAN HONDERD

Br. J. de Jong te Spakenburg heeft er zich de laatste weken voor ingespannen om abonnees voor ons blad te winnen. Het resultaat van zijn activiteit is geweldig. De laatste weken

## VAN DE ADMINISTRATIE

Tot heden bleef de betaling van de 7de jaargang (al was de grote stroom wat minder) doorgang vinden, waarvoor wij dankbaar zijn. Mogen deze regels tevens een opwekking zijn voor hen die nog niet betaalden dit ook ten spoedigste te doen? Ook ditmaal hebben weer velen bij de betaling een extraatje bijgevoegd, zodat wij extra ontvangsten f 666,50, w.o. via Ds. v. d. Ent 1 x f 10,- van N.N. Twaalf nieuwe abonnees konden weer worden genoteerd, allen door bemiddeling van br. de Jong; hartelijk dank br. de Jong, voor Uw liefde ook met deze daad voor ons blad betoond.

Deze laatste week is mij gebleken, dat enkele abonnees vanaf januari jl. ons blad niet hebben ontvangen; inmiddels hebben wij hun de ontbrekende nummers toegezonden. Zijn er soms meerderen, die tevergeefs hebben uitgezien? Zo ja gaarne per omgaande even bericht. Ook s.v.p. adreswijzigingen tijdig doorzenden.

Administratie-adres: Kwartelstraat 74, Alphen aan de Rijn, gironummer 75.43.50, t.n.v. „Bewaar het Pand”, Alphen a.d. Rijn.

v. d. L.

belde hij mij iedere keer op om nieuwe abonnees op te geven. In totaal heeft hij er zo al meer dan honderd gewonnen. Die zijn nog niet allemaal verantwoord in de opgave van onze administrateur, maar dat komt nog wel. We zijn br. de Jong dankbaar voor zijn spontane arbeid en we zijn met hem verheugd over de gunstige uitslag.

Dit komt ons blad ten goede. Ons streven is allen te bereiken, die de oude gereformeerde beginselen zijn toegedaan. Het blad heeft bevestigende voldoende levensvatbaarheid te hebben. Achter de uitgave staat een brede schare van mensen, die met het doel van de uitgave van het blad en met de inhoud daarvan instemmen. Hun blijvende medewerking is nodig. We zijn naast het abonnementsgeld nog aangewezen op giften, die tot nu toe rijkelijk binnenstromen, zoals blijkt uit de verantwoordingen van de Administratie. Wanneer het aantal abonnees nog met enige honderdtallen toeneemt kan het blad zich bedruipen. Maar dan willen we ernstig denken over een wekelijkse verschijning van Bewaar het Pand. Van verschillende kanten wordt daar telkens weer op aangedrongen, maar we kunnen daartoe slechts overgaan, wanneer de financiële basis gezond is. En deze richting gaat het heen. Het zou spoedig mogelijk zijn het blad wekelijks te doen verschijnen, wanneer overal zulke actieve mensen gevonden konden worden als br. de Jong er een blijkt te zijn. Op vele plaatsen ligt nog terrein braak. We merken, dat er ook elders een verblijdende activiteit ontwaakt. Laat het voorbeeld van genoemde broeder anderen mogen aansporen om met dezelfde volharding en liefde in eigen omgeving voor dit doel te arbeiden. Hiervoor worden gaarne proef-exemplaren beschikbaar gesteld. Daarvoor kan men zich tot mij wenden.

Wie zal de eerste zijn? Ik bedoel de tweede, want juist dezer dagen kwam al een verzoek binnen om enige proef-exemplaren, die inmiddels al ter plaatse zijn. De jonge vriend, die daar met ons blad wil werken, wensen we van harte een verhoudingsgewijze even gunstig resultaat.

Wie volgt? Ik wacht met belangstelling af.  
Ds. G. Blom

## Besprekingen van de Heilige Oorlog

20

Al de activiteit van de trouwe kapiteins ten opzichte van de stad Mensziel ging van El-Schaddai uit. Door vernieuwing en bekering waren zij in de rechte zin van het woord kinderen des Heeren. Daarna waren zij geroepen en geoefend door de grote Koning uitgezonden, met een heerlijke opdracht voor Mensziel. En dat met de grote verantwoordelijkheid de stad te waarschuwen voor het gevaar waarin zij verkeerde, daar het oordeel des doods over haar was uitgesproken. Om haar de weg des behouds aan te wijzen en aan te prijzen, opdat zij haar toevlucht zou nemen tot de volheerlijke openbaring van Gods genade en dat tot ontvlieding van Zijn toekomstende toorn.

Maar daarmee bleef toch alles nog zoals het was. Nee, dat bleef het niet, in geen geval! Hoor maar: „Maar als gij de goddeloze van zijn weg afmaant, dat hij zich van die bekere en hij zich van zijn weg niet bekeert, zo zal hij in zijn ongerechtigheid sterven; maar gij hebt uw ziel bevrijd.”

Deze kapiteins hebben hun ziel bevrijd, het bloed van het ongehoorzame Mensziel zal van hun hand niet geëist worden. Waarop maar al te weinig gelet wordt, want het is geen geringe zaak voor de leraars als de onbekeerden weinig of niet gewezen worden op het oordeel, dat over de mens is uitgesproken, om haar met kracht en klem de weg des behouds te prediken. Het bloed van de hoorders zal in de dag des gericht van hun land geëist worden, zoals de Schrift dat zegt. Met veel meer zorg en gebed moest ons hart vervuld zijn omtrent degenen, die het leven der genade nog missen, daar zij zo voortlevende straks voor een gesloten deur zullen komen te staan. Wat de kapiteins wel wisten vanuit het nieuwe leven, is hun door de onbekeerlijkheid van Mensziel, opnieuw voor ogen gesteld, dat de stad wederbarende genade nodig heeft. De stad leeft met al de poorten en eigenschappen van haar ziel in de zonde, om steeds dieper weg te zinken in de staat der ellende.

Maar hoe afkerig de stad ook was, op grond van Gods wederbarende liefde in Christus door de werkingen van de Heilige Geest, hebben de kapiteins van de grote Koning nog moed de stad met meer kracht en klem aan te pakken. Zij willen het haar zeer moeilijk maken door Mensziel te dwingen tot bekering, en dat is te dwingen in te gaan.

Al de mannen, die het behoud van Mensziel zoeken, zijn het met de kapiteins roerend eens, dat de Oorpoort opengebroken moet worden, om het Evangelie als het zaad der wedergeboorte in de akker des harten te werpen. Tot nog toe viel het, daar zij wind en opstand tegen hadden, bij de weg, zodat de vogelen des hemels er zich vrolijk over kwamen te maken.

Maar gekomen in de stad is het heus niet onmogelijk, dat anderen uit vrees voor hun hachje zich bij ons scharen, om dan tegelijkertijd zo mogelijk ons werk krachteloos te maken. En hierom moeten wij tot onderkenning van die mannen een wachtwoord hebben.

Daarom dacht het de kapiteins goed de manschappen het woord van de zaak waarom het gaat, tot wachtwoord te geven. Dan heeft dat woord tegelijkertijd tweeërlei effect. Enerzijds dient het tot onderkenning van de vreemde die onze zaak niet kunnen en niet willen dienen, en anderzijds dient het tot verdieping in het doel waarom het gaat. Want dat moet ons toch altijd helder voor ogen staan. Het wachtwoord luidt dan aldus:

**GIJ MOET WEDERGEBOREN WORDEN.**

Daarop bliezen zij de trompet, wat die van de stad beantwoordden. Aldus stond gejuich tegenover gejuich en bedreiging tegenover bedreiging en nam de strijd een aanvang.

Die van de stad nu hadden op de toren tegenover de Oorpoort twee grote kanonnen of sterkten geplant. Het ene werd Hooggevoelende en het andere Hardnekkig genaamd. De

hooggevoeligheid van de stad ging de verbeelding des harten nog ver te boven, en de hardnekkigheid die van een steenrots. Hoe komt Mensziel ooit in de verootmoediging met een vlesens hart? werd gevraagd door één van de manschappen. Wel, zei een ander, dat zegt ons wachtwoord: „Gij moet wederom geboren worden.” Ja, 't is waar ook, dan kan het voor de verstokte zondaar.

Hier gaat het dus niet om een godsdienstige verbetering van de mens, hoewel dat mogelijk is door de kracht van de algemene genade.

En dan houdt men een historisch geloof voor het zaligmakend geloof. Met deze godsdienst is inderdaad heel veel te presteren, heeft bij de mens, die over het wonder der genade heen werkt, door alle tijden heen heel veel opgang. Door zijn godsdienstig belijden voor beleving te houden bouwt men het huis van zijn verwachting voor de eeuwigheid op een zandgrond. En wij weten dat deze godsdienst door de Heere veroordeeld wordt. Bij de levende en strijdende kerk voor de naam en zaak des Heeren geldt het wachtwoord: „Gij moet wederom geboren worden” nog. Om deelgenoot te worden van het eeuwige leven hebben wij de levendmaking nodig. En dat is de inlijving in Christus, want uit die innerlijke gemeenschap met Christus vloeit het leven der genade met al zijn oefeningen en beproevingen voort. Gelijk de oude mens met al zijn verdorvenheid leeft uit de eerste Adam, leeft het nieuwe leven in en uit de gemeenschap van de tweede of laatste Adam Jezus Christus. En gelijk de levensgeschiedenis van een mens zijn geboorte heeft tot uitgangspunt, heeft de bekeringsgeschiedenis de wedergeboorte tot uitgangspunt. De droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid, maar de droefheid van de wereld werkt de dood.

De strijders om het behoud van de stad Mensziel in de weg van de waarachtige bekering, stelden de wedergeboorte tot uitgangspunt. En in de wedergeboorte is de mens totaal lijdelijk, want deze strijders zeggen: „dewelke God zonder ons in ons werkt.”

Maar nu zijn zij tegenover Mensziel één en al activiteit omtrent de wedergeboorte. Hoe zit dat nu? Wel heel eenvoudig, de landman is één en al activiteit om het zaad in de akker te krijgen, laat daarvoor niet één dag verloren gaan, maar dan is het God, Die alleen dat zaad wasdom kan geven. In dat verband zegt Petrus: „Gij die wedergeboren zijt niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad door het levende en eeuwigblijvende Woord Gods.” Actief waren de strijders omtrent de stad Mensziel om het zaad van het levende en eeuwigblijvende Woord Gods in de harten te zaaien in afhankelijkheid van de dierbare en onwederstandelijke werkingen van de Heilige Geest.

Nijkerk.

R. Kok

## Naar de katechisatie

112

### DE BEKERING

#### 3. De afkeer van de zonde.

U kent wel het bekende gezegde: een bekering van de kroeg naar de kerk. En u begrijpt de bedoeling ervan. Het is het nalaten van een bepaalde zonde of zonden en verbetering te tonen door b.v. dan de kerk te bezoeken. Op zich zelf is dit een groot voorrecht, ja, te prijzen. Denk maar eens aan de drank-zonde. Hoeveel ellende brengt zij over personen en gezinnen! Men begint dan slechts met één of twee glaasjes en men zegt: dat is toch niet zo erg, een matig gebruik.

Maar bij velen blijft 't niet bij dat éne glaasje en 't komt tot het drinken van liters binnen korte tijd om dan maar niet erger te noemen. We ontmoetten eens een man, die ernstig sprak over de zaken van het geestelijk leven. We kenden hem niet. Je zou denken, die man is geen vreemdeling van het leven der genade. Maar wat bleek? Sprekende met een ander over hem, merkte deze op: o, dat is bekend. Hoe meer hij gedronken heeft, des te

meer spreekt hij over geestelijke zaken. Is dit niet om te huiveren?

Maar er zijn ook andere bepaalde ernstige zonden te noemen, welke niet minder verwoestend werken. Denk aan het gebruik van de verdovende middelen, bijzonder door de jeugd, of aan de homosexualiteit, de pornografie, zoals deze goddeloosheden vandaag worden goedgepraat en voorgestaan.

Kunnen zulken nog bekeerd worden? Ongetwijfeld. Zie maar bij Manasse of bij de moordenaar aan het kruis of bij de wenende zondares! Paulus wist zich te zijn „de grootste der zondaren” en dat hem barmhartigheid is geschied. Nu was wel-is-waar Paulus geen uitlever in de zonde geweest, maar een alleszins godsdienstig, nauwgezet mens in zijn eertijds. Wanneer Gods Geest onwederstandelijk werkt en een mens ontdekt aan zijn bestaan, dan geeft hij dit Paulus niet gewonnen, maar ziet men zichzelf als de grootste.

Nu moeten we juist ten deze wel zeer goed onderscheiden. We bedoelen of de bekering z.g.n. bestaat alleen in een uitwendige verbetering door een losgeraakt worden van bepaalde zonden of dat de bekering ZALIGMAKEND is. Mogelijk hebt u ook gelezen van die nieuwe beweging in Amerika: de „Jezus-people”, welke ook is overgeslagen naar Europa. Zij bestaat uit hippies, druggebruikers, overgegevenen aan vrije sex enz., maar die van deze verdervende goddeloosheden z.g.n. zijn bekeerd. Men zegt dan, dat zij met Jezus in contact zijn gekomen enz.

Zeër zeker is het een groot voorrecht, wanneer zulke jongemensen van zulke zonden zijn losgeraakt. Maar, wanneer je verslagen over deze beweging leest, dan kun je gerust een groot vraagteken zetten achter zulk een bekering ten opzichte van de vraag of dit zaligmakende werking van Gods Geest is. Maar mogelijk horen we nog wel eens nader over deze materie.

De waarachtige bekering bestaat in een inkeer tot zichzelf, een heenkeer tot God en een afkeer van de zonde en van de wereld. Het gaat dus in deze les over de afkeer van de zonde. Vandaar dat we begonnen met de uitdrukking: een bekering van de kroeg naar de kerk.

Deze afkeer van bepaalde zonden als slechts een uitwendige omkeer is dus wel een groot voorrecht, maar is niet altijd „zaligmakend”. Hoe kan zulk een omkeer zaligmakend zijn? Wanneer er niet alleen een „overtuiging” komt van het zondekwaad, een overtuiging in het geweten, maar ook plaats heeft een overbuiging des harten als een hartelijk leedwezen, dat wij God door onze zonde veroord hebben, gepaard gaande met een ootmoedig belijden. Ps. 32 en 51 e.a. Want alle overtuiging is nog geen overBUIGING!

Bij een uitwendige verandering (geen „vernieuwing” van het hart) en bij zulk een algemene overtuiging van zonde gaat het meer over de GEVOLGEN van de zonde, over een slaafse vrees voor straf en voor de hel.

Kunt u enige voorbeelden geven uit de Bijbel van zulk een algemene overtuiging? Maar ik bemerk ineens, dat we het al even tersprake brachten in les 110 uit een vorig nummer van ons blad, waarin het ging over het verschil tussen „spijt” en „berouw” over de zonde. Dus behoeven we die voorbeelden niet te herhalen.

Bij de afkeer van de zonde en van de wereld behoeft dit niet alleen te gaan over de uitleving van de zonde. Iemand, die voor zulk een uitleving bewaard is geworden, dus niet een leven in openbare zonden heeft gehad, maar van der jeugd af aan een net kerkelijk mens was, ja, zelfs zeer nauwgezet was ten opzichte van Schrift en belijdenis en van wandel, krijgt evenzeer een afkeer van de zonde en van de wereld, wanneer hij hieraan ontdekt wordt. Want hij ziet dan, dat de zonde en de wereld in zijn hart zitten. Ja, zijn z.g.n. deugden worden „blinkende” zonden. Die worden hem dan als een „wegwerpelijke kled”, zoals M'Cheyne belijdt in zijn bekende gedicht:

„Maar toen mij Gods Geest aan mijzelf had ontdekt,

Toen werd in mijn ziele de vreze gewekt,  
Toen voelde ik wat eisen Gods heiligheid deed;  
Daar werd al mijn deugd een wegwerpelij k leed!"

En wanneer dan het licht mag opgaan uit het Evangelie over de mogelijkheid en ruimte van zalig worden en zo de bemoedigingen en vertroosting en uit de Beloften van het Evangelie worden genoten, de Heere Zich liefelijk aan de ziel openbaart en Zijn liefde doet smaken, zou er dan niet een heilige afkeer zijn van de zonde, ja, van alle zonden en van de wereld met haar begeerlijkheden? En zeker niet minder, wanneer de liefde van Christus het hart vervult!

Kent u hiervan iets?

Onmogelijk kon de verloren zoon uit de gelijkenis blijven in het vreemde land en bij zijn zondig leven leven. „En opstaande, ging hij naar zijn vader", zo lezen we.

En onze Heidelberger antwoordt zo duidelijk in zondag 24 op de vraag: „Maar maakt deze leer (van vrije genade) niet zorgeloze en goddeloze mensen?" „Nee, want het is onmogelijk, dat, zo wie Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid."

Wie in valse lijdelijkheid redeneert: „Het is toch vrije genade, als je bekeerd wordt, dat moet God doen" en zo rustig voortleeft, schuilt rustig weg achter zijn onmacht en

geeft in feite eigenlijk God de schuld als hij niet bekeerd wordt.

Of, wanneer men, gelijk de anti-nomiaan, redeneert: Christus heeft de wet vervuld en mijn zonde verzoend, dan komt het niet zo zeer meer aan op nog zonde doen, die zijn toch vergeven, dan ligt zulk een misleidende zorgeloosheid en goddeloosheid niet aan de leer van vrije genade, maar aan die mensen zelf! Dan is dit een gruwelijk misbruiken van de leer der vrije genade tot zijn eigen verderf.

De AFKEER van de zonde en van de wereld wordt dus zeker gekend, wanneer men waarachtig tot God bekeerd wordt.

Nu zouden we verder nog iets willen zeggen over de afkeer van de „wereldse begeerlijkheden". Maar ik zie, dat onze les dan te lang wordt. Nu heeft onze vriend en collega, Ds. van der Ent, de vriend ook van onze jeugd, al geschreven over verschillende dingen aangaande deze materie. Doch mogelijk zullen nog wel eens bepaalde aangelegenheden ten deze ter sprake komen. Mogen we dan maar op zijn zo gewilde artikelen wijzen? Geve de Heere ons door Zijn lieve Geest er iets van te leren en te beleven:

„Weg wereld, weg schatten, gij kunt niet bevatten hoe rijk dat ik ben.

'k Heb alles verloren, maar Jezus verkoren, Wiens eigen ik ben."

Urk.

v. L.

#### ONTMOETINGS DAG

van vrienden van „Bewaar het Pand",  
D.V. zaterdag 8 april 1972 in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te Dordrecht-Centrum, Singel 192.

Aanvang : morgensamenkomst 10.30 u.

Opening : Ds. G. Blom

Spreker : Ds. M. Baan

Onderwerp: Het overblijfsel, waar de Heere voor zorgt.

Sluiting : Ds. M. C. Tanis

#### PAUZE

Aanvang : middagsamenkomst 14.00 u.

Opening : Ds. P. Sneep

Spreker : Ds. H. C. van der Ent

Onderwerp: Het gebed  
Van een oudere  
Om open ogen  
Van een jongere

Sluiting : Ds. R. Kok

N.B. Het kerkgebouw staat op een afstand van slechts enkele minuten lopen van het station en is ook met andere vervoersmiddelen gemakkelijk te bereiken.

## De wonderen des Allerhoogsten

(vervolg)

Om verder enig inzicht te geven in de inhoud van het boek schrijven we hieronder een en ander af: Blz. 313: *Plichten van de Bestuurders des lands*: Daartoe is nodig, dat de regenten toezien, dat niemand tot de regering en aanzienlijke ambten toegelaten worde, dan die de waarheid belijden, liefhebben en voorstaan, zover men uit alle tekenen kan oordelen.

Blz. 315: *Het Evangelie waardig leven*: Er is nog één zaak over, die door ons, zoals wij zeiden, betracht moet worden, zullen wij Gods waarheid verheerlijken en betonen daarin onze eer te stellen, namelijk, dat wij waardig het evangelie leven, Phil. 1 : 27, door de heilige waarheid Gods in onze wandel en in onze omgang uit te drukken.

Blz. 318: *Inzonderheid de leraars*: Allen die de Heere liefhebben, moeten zich immers daarvoor ten hoogste wachten; gelijk hun gebed is dat Gods Woord en Naam verheerlijkt en geheiligd worden, zo moeten zij dit door hun leven trachten uit te werken. 2 Thess. 3 : 1. Matth. 6 : 9. Inzonderheid moeten de herders en leraars van de gemeente hierin uitmunten. Zij hebben deze schat der heilige waarheid ontvangen in aarden vaten en het evangelie van Christus is hun toevertrouwd. Hun grootste zorg moet zijn om het evangelie te versieren en luister te geven.

Blz. 325: *Leraars behoren Godzalig te leven*: Het is vooral nodig, dat die leraars het woord der prediking versieren, dat is, dat zij hun leer met hun leven bekrachtigen; zijn moeten tonen een heilig

zout, een hemels licht te zijn; zij zelf moeten de gelovigen een voorbeeld zijn in woord, in wandel, in liefde, in de geest, in geloof, in reinheid. 1 Tim. 4 : 12.

Blz. 329: *Ook de overheden behoren in Godzaligheid voor te gaan*: In de tweede plaats moeten dit de overheden en regenten doen. Want zo iemand gelegenheid heeft om de waarheid te verheerlijken en te versieren, het zijn diegenen, die God macht en aanzien in deze wereld gegeven heeft.

Blz. 336: *Onze huisgezinnen als kleine gemeenten*: Nu, gelijk in het grote algemene huis van de republiek de regenten de godzaligheid moeten bevorderen, en zal het ons welgaan in de heilige leer hun eer stellen, zo moeten dit ook de huisvaders in hun huisgezinnen doen; zij moeten de heilige leer trachten te versieren, en niet alleen hun kinderen en huisgenoten in de fundamente van de godsdienst onderwijzen, maar hen, naar de vermaning van de apostel in Efeze 6, steeds tot alle christelijke deugden vermanen en opwekken.

Blz. 340: *Verschillende vermaningen*: Bijzonder moet een ieder daarop letten, dat hij zo wandelt in Christus, gelijk hij Christus Jezus de Heere heeft aangenomen, Coll. 2 : 6, zonder zichzelf vrijheid te geven over de geboden des Heeren te beschikken, hetzij ze de eerste of de tweede tafel van Gods wet, hetzij ze de inwendige of de uitwendige mens betreffen, of dat ze zien op onze bijzondere of algemene roeping.

Blz. 347: *Het Godsvertrouwen van onze vaders en de vrucht daarvan*: Er is geen twijfel aan, of, indien zo het hart der vaders eens bekeerd werd tot de kinderen, wij zouden ook de zegeningen van onze vaders erven; en inplaats, dat de Heere ons afbreekt, zoals nu reeds vele jaren geschiedt,

zo zouden wij doorgaans groter worden. Ofschoon zich enige zwaarigheden mochten opdoen, de Heere zou Zijn volk toch niet verlaten; maar dan zouden wij moedig kunnen zijn als een jonge leeuw, en op de Heere, de verwachting van onze vaders, vertrouwen, gelijk zij vertrouwd hebben en daarmee betonen, dat niet enige menselijke hulp, maar God hun toevlucht was. En waarlijk, indien enige deugd van onze vaders een heldere glans gegeven heeft, het is dit vertrouwen op de Heere, hetwelk in de door ons verhaalde zaken van Nederland duidelijk gebleken is.

Blz. 371: *Een hartelijke wens en gebed*: Daarom (om te besluiten) zo wij in deze recht willen werkzaam zijn, en gelijk onze vaders ons vertrouwen op de Heere willen vestigen, zo moeten wij ook het godzalig leven, de deftigheid en de achtbaarheid van onze voorouders navolgen, die, zoals gezien is, niets hoger geacht hebben dan Gods heilige waarheid, voor welke zij alles opgezet hebben en wier wandel tot overtuiging is geweest van hun vijanden. Indien wij met hen de heilige leer waarderen, en in het belijden en beleven van de waarheid onze eer stellen, dan zal onze God ons niet alleen in geen noden verlaten, maar zal ons bovendien met alle zegeningen verrijken, en door en om Zijn Woord weldoen. Willen wij zo de heilige leer versieren, zo zullen wij „groeien en tot grote sierlijkheid komen," Ezech. 16 : 7; ja ons land zal dan een sieraad van alle landen zijn.

Met één woord, indien wij onze God groot maken, zal ook onze God ons ten hoogste groot maken en verheerlijken; en ons, volgens Zijn belofte, „omhoog zetten, tot lof en tot een naam, en tot heerlijkheid, zodat de heidenen onze gerechtigheid zullen zien en alle koningen onze heerlijkheid." Wel, de grote en goede God neige onze harten tot de liefde en vreze van Zijn Naam, opdat wij in Zijn wegen mogen wandelen, en zo alle welstand en voorspoed in dit leven genieten en hiernaams de eeuwige zaligheid beerven, naar de rijkdom van Zijn genade in Jezus Christus, onze Heere. Amen, het zij zo.

Er zou meer van dit werk zijn te zeggen, maar we menen genoeg naar voren gebracht te hebben. Daardoor kan men enigszins een inzicht krijgen in de waarde van dit boek. Het heeft nog zijn betekenis in onze dagen.

We willen besluiten met een paar opmerkingen. Op blz. 55 wordt gesproken over Willem Tell, een kloek en standvastig man. Deze heeft vermoedelijk nimmer werkelijk geleefd. Op blz. 161 staat: Met verwoestend karakter van deze zonde. Dat moet zijn: Het ...

B.

## Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Het is niet altijd eenvoudig om in deze rubriek een stuk te verzorgen dat de aandacht trekt. Ten deze zou ik kunnen zeggen:

Ik loop te denken, ik zit te denken, ik lig te denken, ik denk altijd, als Bewaar het Pand voor mijn aandacht komt: Wat moet ik nu onze jonge mensen weer eens voorzetten?

Zo heb ik dan voor ditmaal bedacht, dat onze jonge mensen in deze tijd het verre van gemakkelijk hebben. Want de tijd waarin ze leven, is een tijd vol van brandende vragen, waar niet altijd een pas-klaar antwoord op gegeven wordt.

Die vragen waren er vroeger ook, maar de antwoorden had men in veel opzichten al gauw gereed. Doch nu is dat anders. Een van de oorzaken is wel deze, dat de jonge mensen tegenwoordig, over het algemeen, meer ontwikkeld zijn dan vroeger.

Zolang men nog op de lagere school gaat, dan is het niet zo erg. Een kind tilt aan de problemen van het leven meestal niet zo zwaar. Ergens is dat natuurlijk gelukkig. Veronderstel, dat een klein kind dezelfde problemen zou moeten dragen, als de groteren, het zou ten enenmale geen leven hebben.

Toch is die jeugdige leeftijd van groot belang. Want, onbewust, komt het kind op de lagere school, met de moderne tijdgeest in aanraking. En wordt er ook door beïnvloed. Het neemt in de meeste gevallen heel eenvoudig aan wat de meester en de juffrouw zegt. Daar is nu eenmaal niet veel tegen in te brengen. En de ouders oefenen doorgaans

weinig controle uit op al datgene wat er op de school gebeurt. Men gelooft het wel. Men heeft er geen tijd voor. Men wordt zelf door duizend meer dingen in beslag genomen. Daarbij komt: Men is tegen de gang van zaken niet opgewassen. Men laat het daarom maar lopen. Doch op de duur begint er een kloof te groeien tussen de ouders, die nog vast willen houden aan datgene wat oud en vertrouwd is, en de kinderen die met het nieuwe vertrouwd zijn gemaakt en geraakt. En dan komt er op een gegeven moment een konflikt, met als gevolg dat de ouders de kinderen laten gaan, en de kinderen hun eigen weg gaan zoeken. En waar ze dan terecht komen? Meestal niet daar, waar men ze zo heel graag zou zien.

Dit wordt nog erger, wanneer de jongelui naar een school gaan voor meer uitgebreid lager onderwijs of hoger onderwijs. Men is dan, dat brengt de leeftijd mee, meestal kritisch ingesteld.

Heel veel dingen, die men vroeger nog wel aannam, omdat vader en moeder ze terloops zo eens zeiden, kan men niet meer volgen.

Om een konkreet voorbeeld te noemen: Men hoorde vertellen dat God voor alle mensen zorgt. Dat staat in de bijbel. Dat wordt in de kerk gepreekt. Doch men hoort nu, dat er zoveel mensen zijn, die honger lijden, die aan alles gebrek hebben. Daar wordt in de kranten „moord en brand” over geschreeuwd. En alles wat men er aan doet, het is maar een druppel op een gloeiende plaat. De ellendige situatie blijft en wordt nog steeds erger. Het resultaat is in veel gevallen, dat men aan die zorg Gods begint te twijfelen. Zou er wel een God zijn, die alles regeert en bestuurt? Men gelooft er niets meer van.

Een ander konkreet voorbeeld, waardoor veel jongeren in moeilijkheden geraken, is het kerkelijke vraagstuk. Er zijn zo ontzaggelijk veel kerken. En elke kerk zegt dat hij de ware is. Vroeger geloofde men dat van z'n eigen kerk. Maar dat kan men tegenwoordig ook al niet meer. Want in die eigen kerk schijnt men het ook niet meer te weten. Elke kerk heeft zijn problemen. Men heeft in de N.H. Kerk z'n problemen. Een krachtig „getuigenis”, opgesteld door verschillende vooraanstaande figuren, heeft geklonken. Er is zelfs in ons blad aandacht aan geschonken door een van onze mede-redactieleden. En wij zijn het met hem eens. Het haalt op de lange duur allemaal niets uit. Men neemt er met meer of minder instemming notitie van en het komt na verloop van langere of kortere tijd weer onder de tafel . . . in de prullemand terecht. Wij geloven, dat dit in zeer korte tijd het geval zal zijn. Want we leven zo ontzaggelijk snel tegenwoordig. Het is best mogelijk, dat als jullie dit stuk lezen, dat je zegt: Ja, dat getuigenis, wat was dat ook al weer? Het is door andere dingen, die je aandacht hebben gevraagd, al weer lang uit het gezichtsveld verdwenen.

In de Gereformeerde kerken zit men ook met problemen. Men zit daar met Prof. Kuitert c.s., die in heel veel opzichten puur vrijzinnig is. En men durft hem niet aan te pakken. Men geeft hem tijd en gelegenheid om zijn denkbeelden uit te werken en ook te verbreiden. En inmiddels doen ze hun werk. En de goe-gemeente weet niet meer waar ze aan toe is. Velen zijn verontrust en zouden het graag anders zien, doch weten niet waar ze heen moeten, want het is uiteindelijk overal wat.

Helaas is dat ook het geval. Zelfs onze eigen kleine kerken laten daar het nodige van zien. De Gen. Syn. is achter de rug. Men heeft lang en breed vergaderd. Dikwijls achter gesloten deuren, (in comité noemt men dat). Het heeft veel geld gekost, terwijl er weinig positiefs uit de bus gekomen is. We leven in een kerk, zo zachtjes aan, waarin ieder kan doen wat goed is in zijn ogen. Zo zegt men het nog wel niet openlijk, maar daar komt het in de praktijk toch wel zo ongeveer op neer. We hebben nu al twee soorten vertalingen, twee soorten berijmingen, twee soorten formulieren. Straks krijgen we ook nog twee soorten belijdenisgeschriften, waarbij dan ook nog zullen komen de nodige gezangen, die de een wel zingt en de ander niet. En zo zouden we door

kunnen gaan.

Dat er ook twee soorten mensen zijn, dat hoort men steeds minder. Al die „soorten” genoemde zaken nemen de mensen zodanig in beslag, dat men aan de onderscheiding van „twee soorten mensen” niet meer toekomt. Daar schijnt men zich ook niet meer voor te interesseren. En dat is nu zo jammer. Want daar gaat het toch uiteindelijk om. De ene soort is bekeerd en de andere is het niet. Dat maakt de zaak zo ernstig. Want wij behoren tenslotte toch ook tot een van beiden. We zijn bekeerd of we zijn het niet. En nu weet ik wel, dat dit niet altijd zo eenvoudig te zeggen is in een wit-zwart-schema, zoals het hier geschreven is. Maar het zou toch van grote betekenis zijn, als op deze dingen eens wat meer de nadruk werd gelegd. En dan eerlijk van de grond af beginnen. Dat wil zeggen: Uitgaan van de werkelijkheid, nl. dat we in zonden zijn ontvangen en in ongerechtigheid zijn geboren en dat we in het Rijk van God niet kunnen komen, tenzij dan dat wij van nieuws geboren worden. Als de noodzakelijkheid van de wedergeboorte wat meer werd benadrukt, dan zou men over al die andere zaken zich minder druk maken. Ik hoop, beste vrienden, dat jullie daar het meeste werk mee zullen hebben in je jonge leven. Want dat is uiteindelijk het voornaamste.

Ik sprak over „twee soorten mensen” dat men daar tegenwoordig niet meer zoveel van hoort. Daar moet ik toch nog even op terug komen. Want ik lees ook nog wel eens kerkbladen en dan kom ik iedere keer weer „twee soorten mensen” tegen. De ene soort noemt men dan progressief en de andere konservatief. De eersten zijn de vooruitstrevenden, die willen alles maar zo gauw mogelijk veranderd zien. De laatsten zijn degenen die vast willen houden aan het oude en vertrouwde. En nu wil men die progressieven en konservatieven toch bij elkaar zoeken te houden. Ik zie het als een soort touwtrekkerij. Beide partijen staan met de rug naar elkaar. En een ieder trekt wat hij trekken kan. En als ik dat zo bekijk, dan denk ik op mijn manier: o, dat arme touw! Onzin natuurlijk! Want met touw behoeft je geen medelijden te hebben. Maar ik zou dan voor het woord „touw” maar het woord „jeugd” willen zetten. Want de jeugd is het kind van de rekening. Die zegt, wanneer het al deze dingen ziet: Hoe moet het nu? Ik weet het niet meer. En het resultaat is dan, dat men het wel gelooft. Maar dan op een bepaalde manier natuurlijk. Daar begint de grote afval, ook onder ons. En op de achtergrond zie ik dan de Boze staan, die lacht. Hij denkt: Zo gaat het goed. Hoe minder men het weet, hoe meer verwarring er is, hoe beter het voor mijn rijk is. Het kan wezen dat ik het mis zie. Maar ik geloof het niet. Ik heb over deze dingen al lang en veel nagedacht.

Ik zou zeggen, beste vrienden en vriendinnen, denken jullie hier ook eens over na en vergeet dan het ene nodige niet. En dat ene nodige is, dat je bekeerd moet worden. En als je dat door genade in beginsel mag zijn, dan moet je toch iedere keer weer bekeerd worden. Je komt met de bekering niet klaar. Dat is ook een bepaald soort „vernieuwing”. De „vernieuwing des levens” noemen we dat. En die is belangrijker dan alle andere vernieuwingen, waar men zich zo druk mee maakt. Het eigenaardige van die „vernieuwing des levens” is, dat deze altijd nog op een „ouderwetse” manier plaats heeft. Want God, Die dit alles werkt, door Zijn Geest, is gisteren en heden Dezelfde, tot in der eeuwigheid.

Jullie aller vriend  
Ds. H. C. v. d. Ent.

Het adres voor al Uw

## GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

## G. KOOL

Lingedijk 31, postbus 22, Leerdam  
Telefoon 03451-4085

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 3)

Wij zijn blij en dankbaar u te kunnen mededelen dat onze ouders

DS. P. SNEEP

en

N. J. SNEEP-Nieuwstraten

op 26 februari D.V. hopen te herdenken dat zij 25 jaar geleden getrouwd zijn.

Wij zijn dankbaar voor wat de Heere ons hierin geeft.

DE KINDEREN.

ALPHEN A/D RIJN, februari 1972.  
Vijverstraat 3.

Gelegenheid tot feliciteren D.V. dinsdag 29 februari van 15.30-18.30 uur in Hotel „Toor”, Stationsplein 2 te Alphen a/d Rijn.

Langs deze weg wil ik allen die zo hebben meegeleefd tijdens de ziekte en het overlijden van mijn geliefde Man heel hartelijk danken, vooral ook de Predikanten, die ons in moeilijke tijden hebben bijgestaan.

Wed. G. Vrolijk-Blankestijn  
G. Douwstraat 10  
Woerden

## DE STEM OP HET FEEST - deel 1

door

ds. H. J. C. H. ZWIJNENBURG.

6-tal gelegenheidspredikaties; één voor nieuwjaar; drie voor de biddag; twee voor de lijdensweken.

Het boek verschijnt D.V. maart/april 1972.

Dit boek is reeds nu te bestellen door storting van f 11,- op giro 147.93.08, t.n.v.:

J. OOSTEROM, IJssellaan 25, Goudarak.

Na verschijndatum f 12,-. (Ook bij de boekhandel te bestellen).

Wij leveren u alle

## Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevelen

## BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783  
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

## KOOP

## VERANTWOORDE LANGSPEELPLATEN !

GH/05 Meditatieplaat 1: Ds. W. Chr. Hovius en Ds. J. van Haaren; Daniël aan het hof in Babel, Het doen van een wonderlijk God f 14,90.

GH/06 Meditatieplaat 2: Ds. H. Rijkse en Ds. B. Haverkamp; Geeft de HEERE de hand en De bruiloft te Kana . . . . . f 14,90

GH/07 Meditatieplaat 3: Ds. W. L. Tukker en Ds. G. A. Zijdeveld; Petrus' schoonmoeder en Het gebed van Hiskia . . . . . f 14,90

Een abonnement op de meditatie-serie: „Korenaren uit de volle oogst” kost slechts f 12,50

Alle platen franko thuis in 4-kleurenhoes, stereo/mono afspelbaar te bestellen bij:

## GOUDEN HARPEN N.V.

Postbus 135 LISSE - Giro 239.80.80  
Telefoon (02521) - 45 43.

Een goede nachtrust ZONDER slaap-tablet? Dat kan!

Bestel dan onze veilige

★ ZENUWKRUIDEN

Brengt de gespannen zenuwen weer geheel tot rust.

Kuur voor een maand . . . . . f 7,50  
(verzendkosten inbegrepen)

## DROGISTERIJ

## SIKKING

Barveoetstraat 5 - Haarlem  
Telef. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)  
Giro 190 609